

Dosarul nr. 2ra-616/19

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Taraclia (jud.: A. Mironov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud.: R. Petrov, I. Dănăilă, S. Pilipenco)

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Maria Axenti,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Maria
Axenti împotriva lui Sergiu Verhovețchi cu privire la încasarea pensiei pentru
întreținerea copilului minor,

împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Cahul, prin care
s-a respins apelul declarat de Maria Axenti împotriva hotărârii din 21 iunie 2018 a
Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia,

c o n s t a t ă :

La 31 ianuarie 2018, Maria Axenti a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Sergiu Verhovețchi cu privire la încasarea pensiei pentru întreținerea
copilului minor.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat în perioada anilor 2000 – 2004, a
trăit în concubinaj cu Sergiu Verhovețchi, iar, la 15 iulie 2003, s-a născut fiul
comun Pavel Verhovețchi, fapt confirmat prin certificatul de naștere seria NA-V
nr. 0518645 din 03 noiembrie 2013.

Maria Axenti a relatat că după un an de zile de la nașterea fiului, aceasta s-a
despărțit de Sergiu Verhovețchi. La despărțire pârâtul i-a promis că va participa
financiar la creșterea și educația fiului, lăsându-i numărul de telefon pentru a-l
contacta de fiecare dată, când va fi nevoie.

Suplimentar, reclamanta a menționat că pârâtul fiind tatăl biologic al
minorului Pavel Verhovețchi, în perioada anilor 2004 – 2018, nu a participat la
întreținerea financiară, educația și dezvoltarea acestuia.

Mai mult, Maria Axenti a invocat că telefonând pârâtul, de fiecare dată îi
promitea că o să se angajeze la muncă sau o să plece peste hotarele țării și o să-i
transfere mijloace financiare, alimente și îmbrăcăminte, iar, la ultima conversație,
pârâtul i-a comunicat că nu-l mai interesează viața copilului.

În consecință, reclamanta a considerat că pârâtul nu este exonerat de
obligația sa, de a participa la întreținerea materială, educație și dezvoltare a fiului

său Pavel Verhovețchi, deoarece la moment starea financiară a familiei este una foarte grea.

Maria Axenti a solicitat stabilirea pensiei pentru întreținerea copilului minor Pavel Verhivețchi și încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei, a pensiei pentru întreținerea copilului minor în sumă bănească fixă de 2000 lei, începând cu data nașterii copilului și până la atingerea majoratului acestuia.

Prin hotărârea din 21 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, acțiunea formulată de Maria Axenti și Pavel Verhovețchi, s-a admis parțial.

S-a dispus încasarea din contul lui Sergiu Verhovețchi în beneficiul Mariei Axenti, a pensiei pentru întreținerea copilului minor în sumă bănească fixă de 960, 80 lei, începând cu 30 ianuarie 2018 și până la atingerea majoratului copilului.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

S-a dispus încasarea din contul lui Sergiu Verhovețchi în beneficiul statului, a taxei de stat în sumă de 345,88 lei (f.d. 45-46).

Pentru a hotărî astfel, instanța de judecată a constatat că pârâtul ca părinte este obligat să participe la întreținerea copilului minor, și este necesar de a încasa din contul acestuia pensia pentru întreținerea minorului, deoarece copilul trăiește cu mama, iar pârâtul nu participă la întreținerea copilului său.

Mai mult, cu privire la mărimea pensiei pentru întreținerea copilului minor, prima instanță a stabilit că nu au fost prezentate documente, care ar confirma faptul că pârâtul este angajat în câmpul muncii și despre alte venituri ale acestuia, în cazul dat a fost necesar de a fi încasată o sumă bănească fixă, având în vedere suma minimă stabilită de Biroul Național de Statistică pentru copii din localitățile rurale.

Împotriva acestui act judecătoresc, la 29 iunie 2018, Maria Axenti a declarat apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admiterea integrală a acțiunii (f.d. 38-44).

Prin decizia din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Cahul, s-a respins cererea de apel înaintată de Maria Axenti și s-a menținută hotărârea din 21 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia (f.d. 72-78).

Referitor la procesul de luare a acestei soluții, instanța de apel a relatat că este de acord cu aprecierile și rațiunile primei instanțe, fără a găsi necesar de a le expune repetat în volumul motivelor invocate în hotărâre.

La 08 februarie 2019, Maria Axenti, a declarat recurs împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Cahul și hotărârii din 21 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, recurenta a afirmat că atât decizia instanței de apel, cât și hotărârea primei instanțe sunt pronunțate cu interpretarea eronată și aplicarea greșită a legislației, cu aprecierea probelor administrate contrar prevederilor legale, iar, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin.

La 04 martie 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs lui Sergiu Verhovețchi, informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f.d. 100).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile recursurilor.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Maria Axenti este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea *Lebedinski vs Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32, *Sultan vs Republica Moldova*, 5 iunie 2018, parag. 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului sus - citat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Marc Brauer vs Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen vs Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić vs Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28; *Zubac vs Croația (Marea Cameră)*, 5 aprilie 2018, parag. 82).

La început, judecătorul raportor a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în corespundere cu articolul 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Așadar, în conformitate cu articolul 433 lit. a¹), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecătii este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cererii se referă la decizia din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Cahul, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul respectiv este de decădere și nu poate fi restabilit. Această limită temporală este esențială pentru a asigura buna administrare a justiției și, în special, principiul securității juridice (a se vedea *Marc Brauer*, *ibidem*, parag. 35; *Tence vs Slovenia*, 31 mai 2016, parag. 31).

La 21 ianuarie 2019, Curtea de Apel Cahul a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 18 decembrie 2018 (f.d. 79) și la aceeași dată a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată” la compartimentul „Curtea de Apel Cahul”, „Hotărârile instanței”.

Prin urmare, completul de judecată consideră că cererea de recurs a fost depusă în cadrul termenului prevăzut supra.

În continuare, completul de judecată a audiat raportul verbal al judecătorului raportor, cu privire la esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurente referitoare la ilegalitatea deciziei atacate întrunesc criteriile formale din articolul 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Articolul 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă dictează regula principală, potrivit căreia, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

La acest capitol, alin. (2) și (3) din articolul 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat. Iar, alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Mai mult, modul de prezentare și formulare a chestiunilor de drept a fost explicat în punctele 22 – 27 din Hotărârea explicativă nr. 5 din 11 noiembrie 2013 a Plenului Curții Supreme de Justiție (a se vedea similar *Trevisanato vs Italia*; 16 decembrie 2016, parag. 22 – 23, 36).

În mod corespunzător, instanța de recurs notează că reglementările referitoare la rigorile impuse de articolul 432 alin. (1) - (4) din Codul de procedură civilă sunt redactate suficient de clar și îndeplinesc criteriul de previzibilitate. Mai mult, scopul acestui articol este, atât de a proteja interesul recurente de a obține, după caz, casarea sau modificarea deciziei atacate, cât și de a păstra rolul Curții Supreme de Justiție de a se ocupa numai de probleme de o importanță semnificativă specificat în articolul 1 alin. (2) din Legea nr. 789-XIII din 26 martie 1996 (a se vedea *Zubac*, *ibidem*, parag. 83, 105 - 106).

În consecință, limitările impuse de articolul 432 alin. (2) – (4) din Codul de procedură civilă urmăresc un scop legitim, respectând în același timp cerințele securității juridice și buneii administrări a justiției (a se vedea *Beniamin Nersesyan vs Armenia*, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Marc Brauer*, *ibidem*, parag. 35; *Miessen*, *ibidem*, parag. 67; *Sturm vs Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36; *Zubac*, *ibidem*, parag. 98). Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea *Ronald Vermeulen vs Belgia*, 17 iulie 2018, parag. 44).

Astfel, instanța de judecată conchide că judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de articolul 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural. Curtea Supremă de Justiție verifică doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În acest caz, instanța de recurs nu cercetează cum a fost reflectată realitatea

obiectivă a faptelor determinate de instanțele ierarhic inferioare, cu excepția situației în care constatările pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

Instanța de judecată observă că recurenta a contestat decizia din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Cahul în baza articolului 432 din Codul de procedură civilă, fără a specifica expres unul din temeiurile prevăzute la alineatele (2), (3), (4) din articolul citat. Totuși, în virtutea principiului *jura novit curia*, instanța de recurs are competența de a decide asupra caracterului juridic al argumentelor inserate în cererea de recurs, prin examinarea lor, în lumina temeiurilor articolului 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată, reiese în mod cert că recurenta nu a criticat textele de lege aplicate de instanța de apel. Mai mult, nu a dat detalii cu privire încălcările comise de instanța de apel pe care le-ar fi considerat esențiale.

Instanța de recurs relevă că Maria Axenti a pretins, într-un mod abstract, că decizia instanței de apel este neîntemeiată, fără a invoca argumente referitoare la ilegalitatea deciziei atacate. În acest context, dacă instanța ar purcede la examinarea cererii de recurs motivate într-o asemenea manieră, atunci s-ar substitui autorului acesteia în formularea unor critici împotriva actului judecătoresc, ceea ce ar echivala cu un control efectuat din oficiu și ar pune la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea completului de judecată. Or, un atare exercițiu este inadmisibil în condițiile în care, prin prisma articolului 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, precum și argumentul ilegalității deciziei atacate.

Pe baza celor prezentate, completul de judecată constată că recurenta nu a adus suficiente argumente cu privire încălcările comise de instanța de apel, pe care le-ar fi considerat esențiale și ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. Prin urmare, temeiurile invocate nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la articolul 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi efectiv (a se vedea, inter alia, *Petrovic vs Luxemburg*, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, *Sturm*, ibidem, parag. 32).

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite instanței de judecată de a reține existența temeiului prevăzut la articolul 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare condiții, conjunctura respectivă confirmă că marja de apreciere a instanței de recurs nu a fost disproporționată cu obiectivele securității raporturilor juridice și buneii administrări a justiției, după caz, s-a accentuat rolul instanței supreme de a interpreta uniform legea și de a soluționa litigiile apărute în cadrul aplicării legilor, în raport cu obiecțiile formulate în recurs. Deci, în opinia instanței, normele de drept nu au format un obstacol care să afecteze esența dreptului recurenteii de acces la un tribunal.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de articolul 6 parag. 1 din C.E.D.O., instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză și de trăsăturile speciale ale procedurii în ordine de recurs (a se vedea, inter alia, *Latourniere vs Franța*, 10 decembrie 2002, parag. 2; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). În concepția instanței europene, articolul 6 parag.

(1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind lipsit de șanse de succes (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen vs Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Papaioannou vs Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45; Baydar vs Olanda, 24 aprilie 2018, parag. 46; Guelfucci vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 42 - 44). Aceste raționamente se transpun direct în cazul de față, de vreme ce esența și temeiurile din recursul dedus judecătii, inclusiv și argumentele din el, nu sunt în stare să afecteze legalitatea deciziei atacate sau a procedurii în ansamblu.

Având în vedere circumstanțele care preced, completul de judecată decide în mod unanim că recursul declarat de către Maria Axenti nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinare în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu articolul 270, articolul 433 lit. a) și articolul 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Maria Axenti.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan